

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПЗВО «ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА АКАДЕМІЯ ІВАНА
ЗОЛОТОУСТОГО»**

Факультет гуманітарних наук

Кафедра богослов'я

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗАХІДНОХРИСТІЯНСЬКА ДУХОВНІСТЬ

Освітньо-професійна програма «Богослов'я»

Спеціальність 041Богослов'я

Галузь знань 04Богослов'я

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Затверджено на засіданні кафедри богослов'я,
Протокол № 2 від 13 вересня 2022 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Програмні компетентності
5. Програмні результати навчання
6. Організація навчання курсу
7. Система оцінювання курсу
8. Політика курсу
9. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Західнохристиянська духовність
Викладач	Козак Петро Ярославович – кандидат наук з богослов'я, магістр філософії, викладач кафедри богослов'я
Контактний телефон викладача	+38-050-050-75-01
E-mail викладача	kozak.p@ifaz.edu.ua p.petrokozak@ukr.net
Формат дисципліни	2. Цикл професійної підготовки 2.2 Блок вибіркового дисциплін
Обсяг дисципліни	120 год., 4 кредити ECTS. 30 год. лекцій, 30 год. практичних, 4 год. індивідуальна робота, 56 год. самостійна робота студента
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://ifaz.edu.ua/novyny/967-sylabusy-kb-bak.html
Консультації	понеділок, о 15.40-17.00 год
2. Анотація до курсу	
<p><u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни «<i>Західнохристиянська духовність</i>» (код дисципліни за ОПП 2022 року – ППВ-33.2) є християнська духовність (християнського Заходу), духовне життя або життя у Святому Дусі. Курс має завдання пояснити, представити і характеризувати це життя; розглядає прояви духовності в католицькій традиції від давніх часів до нашого часу.</p> <p>Навчальна дисципліна «<i>Західнохристиянська духовність</i>» належить до <i>блоку вибіркового предметів циклу професійної підготовки бакалаврів зі спеціальності 041 – Богослов'я</i> та містить чіткий алгоритм поєднання лекцій, практичних занять та самостійної роботи студентів – для теоретичного здобуття знань про <i>духовне, внутрішнє, надприродне життя, духовність, святість</i> (насправді говориться про одне і теж, тільки з різними нюансами) та для практичного вдосконалення навиків та умінь студентів під час пошуку, пізнання та самостійного висвітлення окремих питань з предмету.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p><u>Метою</u> вивчення навчальної дисципліни «<i>Західнохристиянська духовність</i>» для здобувачів освітнього рівня бакалавра з спеціальності 041 – Богослов'я є:</p> <ul style="list-style-type: none"> - засвоєння студентами основних понять християнської духовності, які базуються на Божому об'явленні, переданні, Святому Письмі та житті Церкви; - формування навичок із працею над джерелами у даній галузі. 	

4. Результати навчання (компетентності)

У результаті вивчення дисципліни «*Західнохристиянська духовність*» (код дисципліни за ОПП 2022 року – ППВ-33.2) студент повинен отримати:

інтегральні компетентності:

ІК-1 Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі в галузі богослов'я

загальні компетентності:

ЗК-2 Здатність зберігати та примножувати духовні, моральні, культурні, освітні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя;

ЗК-9 Здатність працювати в команді;

фахові компетентності:

ФК-1 Здатність критично усвідомлювати історичну, культурну та соціальну значущість богословських традицій;

ФК-3 Здатність визначати взаємодії та взаємозв'язки між богословськими традиціями, оцінювати суспільну і культурну роль богослов'я в історичному та сучасному контекстах;

ФК-4 Здатність аналізувати й характеризувати усталені та нові богословські традиції, богослужбові та релігійно-правові практики;

ФК-6 Здатність критично усвідомлювати безперервність процесу богословських студій;

ФК-10 Здатність використовувати богословські знання та навички в практичній богослужбовій і пасторальній діяльності.

5. Програмні результати навчання

У результаті вивчення дисципліни «*Західнохристиянська духовність*» (код дисципліни за ОПП 2022 року – ППВ-33.2) студент повинен отримати:

ПРН-8 Розуміти взаємозв'язки богословських традицій та їх роль в історичному і сучасному контексті;

ПРН-9 Розуміти специфіку усталених та нових богослужбових (літургійних), духовних (молитовних) та релігійно-правових практик богословських традицій;

ПРН17 Продемонструвати розуміння «богослов'я» як освітньої, наукової та практичної дисципліни в історичному і сучасному контексті;

ПРН18 Застосовувати знання та уявлення про основні етапи становлення і розвитку християнства у світі та в Україні, богословську думку, еклезіологічні концепції та гуманістичні погляди видатних мислителів та церковних лідерів;

ПРН20 Визначати взаємозв'язки між різними богословськими дисциплінами та застосовувати набуті знання і вміння у процесі формулювання способів вирішення богословських питань.

6. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин – 120
лекції	30
семінарські заняття / практичні / лабораторні	30
індивідуальна робота з студентами	4
самостійна робота	56

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Обов'язковий/ Вибірковий
Перший, другий	041 Богослов'я	Перший	Вибіркова дисципліна циклу професійної підготовки

<i>Тематика навчальної дисципліни</i>				
Змістовий модуль / Тема / Зміст	Кількість годин			
	Лекції	Практ.	ІРС	СРС
<i>IV курс, VIII семестр</i>				
Змістовий модуль 1. Християнська духовність у католицькій традиції.				
Тема 1. Духовність ранньої Церкви. Лекція № 1. Духовність раннього християнства була христоцентричною, тому що слова і діла Христа все ще були свіжими в пам'яті християн (завдяки живим свідкам Христа), а також тому, що християни перебували в очікуванні Другого Приходу Христа. По-друге, духовність перших християн була есхатологічною, оскільки їхнім найбільшим бажанням було приготування до Другого Приходу Христа. По-третє, духовність перших християн вирізнялася аскетичністю, але слово "аскетизм" слід розуміти в його первісному значенні – як вправа в чеснотах та їх примноження, а не в значенні суворих подвигів та самозречення. Практичне заняття №1. Питання для обговорення: 1. Апостольські отці. 2. Життєвий устрій перших християн. 3. Християнські аскети та дівственники. 4. Виникнення чернецтва. Теми рефератів: 1. Покликання в житті. 2. Приклади покликань – заохота до зміни життя.	10	5	0,5	4
Тема 2. Монашество на Заході. Лекція № 2. Небагато є документів, що свідчать про існування чернецтва на Заході до середини четвертого століття, коли воно вже процвітало на Сході. Однак, оскільки підтримувався постійний зв'язок між Римом і центрами чернецтва в Єгипті, Палестині та Олександрії, то цілком імовірно, що римським християнам було відомо про чернецтво. Витоки західного чернецтва. Практичне заняття №2. Питання для обговорення: 1. Св. Іван Касіян. 2. Св. Августин. 3. Св. Бенедикт. 4. Ірландське чернецтво. Теми рефератів: 1. «Сповідь» св. Августина. 2. Вчення св. Августина про діяльне і споглядальне життя.	10	5	0,5	4
Тема 3. Духовність Середніх віків. Лекція № 3. Релігія в середні віки панувала над розумом і почуттями	10	5	1	5

людей. Церква відіграла вирішальну роль у формуванні світогляду суспільства та людини. Практичне заняття №3. Питання для обговорення: 1. Ключіньська реформа. 2. Цистерційська духовність. 3. Св. Бернарда. Теми рефератів: 1. Наслідки християнізації Європи. 2. Тома Кемпійський «Про наслідування Христа».				
Всього за 1-ий семестр год.	30	15	2	13
Змістовий модуль 2. Духовне життя в повноті: християнська святість.				
Тема 4. Людина покликана до сопричастя з Трьєдиним Богом. Лекція № 4. Духовне життя є засвоєнням догматів; ми знаємо різні правди віри, різні догми, які вивчаємо, але ми маємо їх не просто знати, але їх засвоїти, переживши на собі, маємо ними жити. Практичне заняття №4. Питання для обговорення: 1. «Кадош» - святий, означає <i>відрізати, відокремлювати</i> . 2. Онтологічна святість 3. Етична або моральна святість 4. Вчення II Ватиканського Собору про святість. Теми рефератів: 1. Святий Франциск Сальський «Філотей. Шлях до побожного життя» 2. Святий Альфонс Марія де Лігуорі «Єдність із Божою волею».	10	5	1	4
Змістовий модуль 3. Духовність нового часу.				
Тема 5. Духовність нового часу. Лекція № 5. Епоха, позначена в заголовку, охоплює період із сімнадцятого до дев'ятнадцятого століття і фокусується головним чином на Франції. Незважаючи на те, що духовність нового часу, за винятком італійської, зберігає емоційний відтінок вчення св. Франциска Сальського, салезіанський вплив був домінуючим. Духовність же, сформована завдяки французькій школі, відрізнялася насамперед христоцентричністю і міцно сягала корінням в христологію св. Павла та богослов'я св. Августина. Практичне заняття №5. Питання для обговорення: 1. Витоки французької духовності. 2. Янсєнізм. 3. Квієтизм. Теми рефератів: 1. Духовні вправи св. Ігнатія Лойоли.	10	5	1	4

2.Тереза Авільська «Внутрішній замок».				
Тема 6. Духовна боротьба в житті християнина. Лекція № 6. Аскеза що очищає через чесноти і їм противні вісім головних гріхів. Види посту в Церкві, особистий піст, погані думки і вчинки. Покликання мирян, духовних осіб. Суспільний вимір церковного буття. Практичне заняття №6. Питання для обговорення: 1. Покаяння. 2. Піст і милостиня. 3. Гріх у людському житті. 4.Головні гріхи Теми рефератів: 1.Аскеза в житті християнина 2. Духовна боротьба – метод до спасіння.	10	5	1	4
Всього за 2-ий семестр год.	30	15	3	12
Разом годин:	60	30	5	25

7. Система оцінювання навчальної дисципліни

У процесі вивчення дисципліни «*Західнохристиянська духовність*» використовуються наступні методи оцінювання навчальної роботи студентів:

- поточне тестування та опитування;
- залікове модульне тестування та опитування;
- оцінювання виконання КПЗ;
- ректорська контрольна робота;
- підсумковий екзамен;
- інше.

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з навчальної дисципліни «*Західнохристиянська духовність*» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту*:

Заліковий модуль 1 (поточне опитування)	Заліковий модуль 2 (ректорська контрольна робота)	Заліковий модуль 3 (оцінка за КПЗ)
30 %	30 %	40 %
тиждень (___)	тиждень (___)	тиждень (___)

для заліку

Заліковий модуль 1 (поточне опитування)	Заліковий модуль 2 (ректорська контрольна робота)	Заліковий модуль 3 (оцінка за КПЗ)	Заліковий модуль 4 (письмовий екзамен)
20 %	20 %	20 %	40 %
тиждень (___)	тиждень (___)	тиждень (___)	

для екзамену

Шкала оцінювання:

За шкалою академії № 1	За шкалою академії № 2	За національною шкалою	За шкалою ECTS
9-10	90-100	Відмінно	A (відмінно)
8	85-89	Добре	B (дуже добре)
	75-84		C (добре)
7	65-74	Задовільно	D (задовільно)
6	60-64		E (достатньо)
3-5	35-59	Незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-2	1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

8. Політика навчальної дисципліни

Політика щодо відвідування. Особиста присутність студента на лекціях та практичних заняттях у процесі вивчення дисципліни «*Західнохристиянська духовність*» є обов'язковим компонентом оцінювання. Усі пропущені лекції та практичні (із занесенням в журнал відвідування студентів відмітки «н») необхідно здобувачам освіти відпрацювати, відповідно до правил навчального процесу в Академії. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, відрядження, чи стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із викладачем навчальної дисципліни.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається за наявності поважних причин.

Політика щодо академічної доброчесності: Списування під час контрольних робіт заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань під час заняття.

9. Рекомендована література

дисципліни «*Західнохристиянська духовність*»

Основна:

1. Абетка християнської науки і обряду. Івано-Франківськ: видавництво Івано-Франківської Теологічної Академії, 2002. 339 с.
2. Біблія / переклад І. Огієнка. Київ: ВБФ «Східноєвропейська гуманітарна місія», 2016. 1360 с.
3. Джерела Божих ласк. Жовква: Місіонер, 1996. 252 с.
4. Документи Другого Ватиканського Собору (1962-1965): Конституції, декрети, декларації. Коментарі / пер. з латин. Р. Паранько, Ф. Ковальський, О. Левко. Львів: Свічадо, 2014. 608 с.
5. Заповіді Божі і церковні, Рим: видавництво оо.Василіян, 1990. 250 с.
6. Катехизм Католицької Церкви / Синод Української Греко-Католицької Церкви. Жовква: Місіонер, 2002. 772 с.
7. Катехизм Української Греко-Католицької Церкви «Христос – наша пасха». Львів: Свічадо, 2012, 344 с.
8. Любачівський М. Катехизм для парохів. Нью-Йорк – Мюнхен, 1961, 344 с.
9. Олійник Т. Сила Хрещення – засади духовного життя. Жовква: Місіонер, 1994, 330 с.
10. Шпіраго Ф. Католицький народний катехизм. Львів: Місіонер, 1997, 590 с.

Додаткова:

11. Вгору піднесімо серця, т.1: Літургійно-молитовне життя Церкви /Патріарша літургійна комісія УГКЦ. Львів: Свічадо, 2018, 176 с.
12. Вгору піднесімо серця, т.2: Церковний рік /Патріарша літургійна комісія УГКЦ. Львів: Свічадо, 2019, 156 с.
13. Дзюбата Ю. Святі таїнства в житті Церкви: Методичний poradник / Катехитична комісія Києво-Галицького Верховного Архієпископства УГКЦ. Львів, 2012, 106 с.
14. Запрошені на царський бенкет. Методичні матеріали для проведення літніх християнських таборів /[Л.Цюпа, Н.Дуда, Ю.Дзюбата та ін.]. Львів: Видавництво «Свічадо», 2018. 188 с.
15. Катрій Ю. Перлина Східних Отців / 2-ге вид., доп., Львів: Місіонер, 1998, 344 с.
16. Катрій Ю. Божі заповіді: дорога нашого спасіння / 2-ге вид., доп., Львів: Місіонер, 1999, 172 с.
17. Майба П. Максименко І. Покликані до любові та витривалості: Навчальний посібник основних засад духовності педагога. Львів: Свічадо, 2018. 102 с.
18. Майба П., Гриновець О., Максименко І. Зрілість і лідерство: Навчально-практичний посібник для формування християнських аніматорів. Львів: Свічадо, 2018. 217 с.
19. Прокіпчук С. Стежинами духовності: На допомогу вчителям, кати хетам та вихователям. Львів: Свічадо, 2012. 144 с.
20. О'Коллінз Дж., Фарруджа Е. Малий теологічний словник. Івано-Франківськ : Івано-Франківський Теологічно-Катехитичний Духовний Інститут, 1997. 448 с.
21. Рагнер К., Форгрімлер Г. Короткий теологічний словник / під ред. С. Мудрий. Львів, 1996. 663 с.
22. Рацінгер Й. Вступ до християнства: Лекції про Апостольський символ віри з новим вступним есеєм / пер. з нім. О. Конкевича. Львів : Місіонер, 2008. 332 с.
23. Рацінгер Й. (Венедикт XVI). Бог і світ. Таїнства християнської віри / пер. з нім. Н. Лозинської. Жовква : Місіонер, 2009. 420 с.

Козак Петро Ярославович – кандидат наук з богослов'я,
магістр філософії, викладач кафедри богослов'я